

Čís. 3622.

Ku závazku spořitelny (zákon ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n.) nestačí podpis předsedy ředitelstva a vedoucího úředníka.

(Rozh. ze dne 18. března 1924, Rv I 1590/23.)

Žalující hospodářská záložna vydala na Karla K-a směnky celkem na 110.000 Kč a, když ani Karel K. ani ručitelé směnek nezaplatili, vymohla si proti nim směnečné platební příkazy. Karel K. ucházel se o úvěr u žalované městské spořitelny, by za něho zaplatila pohledávky hospodářskou záložnou vymáhané, a na základě usnesení ředitelstva zavázala se dle tvrzení žaloby městská spořitelna zaplatiti pohledávky hospodářskou záložnou vymáhané, a na základě usnesení ředitelstva K-ovi. Ježto spořitelna pohledávky záložně nezaplatila, vymáhala záložna na spořitelně zaplacení žalobou. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** žalobu zamítl mimo jiné z těchto důvodů: Dopisem ze dne 13. listopadu 1922, jehož pravost nebyla popřena, potvrdila sice žalovaná spořitelna žalující záložně, že na účet Karla K-a vyplatí žalující záložně v hotovosti, pokud se týče převede na její účet hotovost 104.000 Kč v nejbližších dnech. Toto potvrzení jest však, jak jest nesporno, podepsáno pouze předsedou spořitelny M-em, pokladníkem a vedoucím úředníkem J-em. Dle stanov (§ 45) jest však nutno, by listiny ředitelství byly podepsány předsedou neb místopředsedou a členem ředitelství. Předložené potvrzení ze dne 13. listopadu 1922 nelze proto považovati za listinu pro žalovanou spořitelnu závaznou, z níž by bylo lze oproti spořitelně právně platný závazek odvozovati. **O d v o l a c í s o u d** rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Předloženými listinami je zjištěno: Ve schůzi 5. listopadu 1922 usneslo se ředitelství žalované spořitelny »aby bylo vyhověno žádosti manželů K-ových o poskytnutí dalšího úvěru a aby byly nové jejich směnky na 104.000 Kč eskontovány pod zárukou, v protokolu o schůzi té uvedenou. Výplata se provede, až budou knihovní vklady vykonány a celá záležitost uspořádána dle tohoto usnesení.« Ve schůzi ředitelstva ze dne 29. listopadu 1922 uvedl předseda, že revisor spořitelny pozastavil výši tohoto úvěru a bylo usneseno předložit tuto záležitost výboru k rozhodnutí. Výbor spořitelny ve schůzi 12. února 1923 zápůjčky té nepovolil, zrušiv usnesení ředitelství, pokud odporuje tomuto usnesení. Tím byla věc nadobro vyřízena, neboť podle §u 39 stanov žalované spořitelny ředitelstvo její »pečuje toliko o to, by byly vklady půjčovány jak náleží,« kdežto rozhodnutí o výši, tudíž o povolení zápůjček náleží podle §u 41 odstavec druhý stanov výboru, což je patrné také z dovolání se §u 25 stanov, který právě předepisuje, jak se fondů užívá. Výklad ten sdílí také ministerstvo vnitra jako státní dozorcí úřad nad spořitelny. Tento zjištěný skutkový děj stačí úplně k bezpečnému posouzení a rozhodnutí této pře a není proto třeba dalších, odvolatelkou postrádaných důkazů (§§ 275 a 488 c. ř. s.). Sdělení ze dne 13. listopadu 1922 neváže žalovanou spořitelnu jak již prvním

soudem správně bylo doličeno a nevadí tomu dovolaný předpis Šu 8 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n. proto, že sdělení to bylo nesprávné a že samo o sobě spořitelnu zavázati nemohlo (§ 41 stanov).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací soud sdílí názor odvolacího soudu, že pro otázku, jakým způsobem mohou vzejíti závazky žalované spořitelny, jsou rozhodny její stanovy. V Šu 1 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n., kterýmž zákonem zrušen byl dřívější spořitelní regulativ ze dne 27. září 1844, jsou spořitelny výslovně prohlášeny za samostatné veřejné peněžní ústavy, tudíž za právnické osoby po rozumu Šu 26 obč. zák. Právnické osoby, jak z podstaty jejich plyne, nemohou osobně jednati, a proto musí býti u nich jistým souhrnem zásad, jako ústavou, stanovami a podobně, určeno, za kterých podmínek platí jednání určitých fyzických osob za jednání těchto právnických osobností. Není-li tu jednání, odpovídajícího ústavě nebo stanovám, nevzejde závazek právnické osobnosti, a nejsou tudíž ony fyzické osobnosti v tomto směru reprezentanty oné právnické osobnosti. Patrně tedy, že stanovy právnické osobnosti nejsou, jak dovolatelka míní, jen úpravou vnitřních poměrů právnických osobností. Dle §§ 6 a násl. zejména 18 cit. zákona i při spořitelnách rozhodují stanovy o tom, kdo a za jakých podmínek jedná za spořitelnu. V tomto případě, jak správně odvolací soud dovozuje, k závazku spořitelny, dle něhož by tato byla povinna dluh Karla K-a převzít a žalobkyni zaplatiti, nedošlo způsobem stanovami předepsaným, ježto se na tom neusnesl výbor spořitelny dle Šu 41 odstavec druhý stanov k takovémuto jednání jediné oprávněný. Ani dopis ze dne 13. listopadu 1922, v němž žalovaná slibuje žalobkyni zaplatiti tento dluh, nemůže býti pro žalovanou závazným, ježto je podepsán jen předsedou ředitelstva a vedoucím úředníkem, a nikoli, jak v Šu 45 odstavec první stanov předepsáno, předsedou ředitelstva nebo místopředsedou a ještě jedním členem ředitelstva. Naprosto ničím není odůvodněn názor dovolatelčin, že otázka, kdo podpisuje spisy jménem spořitelny, jest citovaným zákonem čís. 302/1920 upravena v ten rozum, že stačí k tomu podpis předsedy ředitelstva a vedoucího úředníka.

Čís. 3623.

Za věcnou škodu, způsobenou při srážce s vozem pouliční dráhy, ručí podnikatel pouze dle všeobecných předpisů občanského zákoníka o náhradě škody. Hromadná osoba ručí za své pomocníky a zřízence dle týchž zásad, jako osoba přirozená.

K pojmu nezdatnosti dle Šu 1315 obč. zák.

(Rozh. ze dne 18. března 1924, Rv I 1703/23.)